

sencs, i que informa sobre els ocells de les Pitiüses.

Així doncs, *Els ocells a l'Alt Camp* (Valls, 1982) s'insereix en aquest corrent que malda per aprofundir el coneixement dels nostres ocells, per divulgar-lo i fer arribar a tothom la necessitat de multiplicar els esforços per a la conservació de la natura. Després de descriure les espècies i d'informar-nos respecte de les principals característiques que presenten, el treball traspuja la preocupació proteccionista. En Jordi Sargatal, en l'excel·lent pròleg que hi dedica, palesa el neguit per la destrucció de la natura a l'Alt Camp i arreu. Esmenta els abusos de la caça, els pesticides i la contaminació en general, els dramàtics incendis forestals. I acaba fent l'afortunada comparació del llibre amb uns castells com el «quatre de nou» de la Colla Vella i el «cinc de vuit» de la Colla Joves, aconseguits el 1981. El llibre dels ocells és, doncs, com un castell, bastit al voltant de la Comissió de Natura de l'Institut d'Estudis Vallencs i destinat, precisament, a ensenyar a no desfer la terra, el país.

En Joan Guasch i Torné, a la introducció, no pot ésser més explícit: «A nosaltres», diu, «totes les experiències que hem viscut ens han ensenyat a estimar la natura molt més del que ja l'estimàvem. I hem plorat de ràbia en veure-la tan

llatzerada, tan copejada, tan destruïda. Hem plorat de ràbia, per exemple, en saber que, a les muntanyes de Miramar, fa anys que hi havia àguiles daurades i ara ja no n'hi ha cap».

Si resseguim l'Alt Camp acompanyats d'un guia ornitològic tan expert com en Màrius Domingo, advertirem prou de pressa la destrucció que tan vivament lamenta en Joan Guasch. Dels rapinyaires, —els ocells més ostensibles i significatius a aquests efectes— només en llegim males notícies: el milà reial està en regressió accelerada; l'astor, en greu perill d'extinció; l'esparver, és un dels rapinyaires en major davallada; l'esparver d'estany, en davallada accelerada; l'aligot, tan comú en termes relatius, a l'Alt Camp apareix en franca regressió; exactament s'esdevé amb l'àguila calçada, l'àguila cuabarrada, el falcó mos-tatxut i el xoriguer. Però també decauen la guatlla, la perdiu, el tudó, la tòrtora, el xot, el mussol, el gamarús, el blauet, l'abellerol, la griva, l'oriol, així com d'altres espècies.

És per això que l'aportació de Màrius Domingo i Josep M. Concernau resultava tan urgent i no dubtem que serà de força utilitat, ja que està destinada a ensenyar a conèixer, a fer estimar i a promoure la protecció de la natura, i sobretot la dels ocells, a la Comarca de l'Alt Camp, que és la seva.

«Els ocells a l'Alt Camp»

Màrius Domingo i Josep Manel Concernau.

iblioteca d'Estudis Vallencs, vol. XI. Valls, 1982.

er Joan Segura i Moreno

En l'esperit d'aquest llibre, detectem el neguit d'un sector de la població per a progressiva i constant desaparició dels altres recursos naturals. Amb un llibre d'introducció al coneixement de l'avifauna

de la comarca s'intenta de donar a conèixer la natura que encara ens envolta, tot pensant que no podem estimar i protegir allò que desconexim totalment. Inclourem unes paraules del pròleg d'en

Jordi Sargatal i Vicens, ornitòleg i ecologista empordanès.

«És l'interès per trencar una contradicció, donat que –sortosament– cada cop més gent s'adona que està perdent –o ha perdut– el contacte amb el medi que l'envolta, veu que és incapaç de distingir les plantes i els animals, veu que està urbanitzat físicament i psíquica, i que viu d'esquena a la natura. L'introduïdor, el dibuixant i l'escriptor ornitològic que han fet possible aquesta obra, formen part dels recuperadors de la natura».

Passant al contingut, veurem que s'hi troba un encertat pròleg, com hem dit, d'en Jordi Sargatal i una acurada introducció d'en Joan Guasch. Després vénen el text d'en Màrius Domingo i les il·lustracions d'en Josep Manel Concernau.

En el text, podem fer una divisió en dues parts que són, alhora, dues fites diferents del llibre.

La primera d'aquestes parts i la més extensa és la que compleix el que nosaltres creiem que és l'objectiu fonamental del llibre que, com ja hem dit, és la divulgació del coneixement dels ocells per tal que la gent de la comarca s'adoni que hi ha encara uns valors naturals que hem de conservar, i que se n'adoni per ella mateixa, veient-ho directament al camp.

Aquesta part, configura una breu introducció a l'estudi dels ocells, on s'explica què s'ha de fer per a veure'ls i una sèrie de normes que cal respectar, també un vocabulari de termes comunament utilitzats en ornitologia (ciència que estudia els ocells), un quadre de distribució dels ocells, per estacions, i una bibliografia amb els llibres més importants per a qui estigui mínimament interessat en l'estudi dels ocells o, simplement, li agradin.

Podem considerar també, d'aquesta part, de divulgació, el text que és fet sobre setanta-vuit ocells i que descriu, comenta el seu hàbitat (lloc on viu), la situació a l'Alt Camp, l'alimentació, la re-

producció, la veu i els llocs on els podem veure a la nostra comarca.

Però el volum que ens ocupa no sols va adreçat al totalment profà en ornitologia. Aquest llibre, a mans d'un ornitòleg, té com a valor fonamental la seva part més científica, la que consisteix en el catàleg dels ocells comarcals, i que ocupa les pàgines de la trenta-tres a la quaranta-una, nou pàgines que contenen, per a un naturalista, més informació que totes les restants. Ací, s'hi relacionen tots els ocells que es poden trobar a l'Alt Camp, se cita de cadascuna el seu nom català, el nom científic, els noms populars de l'ocell a la comarca (quan en té), l'estatus, la fenologia, l'hàbitat i la possibilitat o no de nidificació a la comarca. Cal suposar que l'autor del text anirà actualitzant d'alguna manera aquest registre, ja que sabem que els ocells són molt variables, com tota la natura, i que es poden anar fent descobriments nous.

Finalment, cal parlar de les il·lustracions que acompanyen aquest text, seixanta-un ocells són dibuixats amb colors, a més del que explica les parts de l'ocell. Val a dir que aquest és potser l'aspecte més destacat d'aquest llibre, ja que és l'únic llibre d'ocells, de caire comarcal, de Catalunya, en el qual, s'hi troben reproduïts tants ocells amb colors. La gran qualitat d'aquestes il·lustracions, la devem al dibuixant Josep Manel Concernau.

No cal oblidar, però, els mapes d'hàbitats que, realitzats per en Joan Guasch, ens complementen un llibre que pot interessar a tothom.

Creiem, no obstant, que en aquest llibre hi manca un índex alfabètic amb tots els noms dels ocells tractats, ja que es fa veritablement difícil trobar un ocell concret en l'amplitud del text.

Creiem que hem de recomanar aquest llibre, si més no, pel que té d'eina de conscienciació popular vers els greus problemes de degradació de la natura que ens afecten actualment.